

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izbaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrletno 5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: petlet vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Kralj Matjaževa vojska . . .

(Naši mladini.)

Trst, 5. marca 1914.

Pomlad se vrača v deželo: od juga so začeli vetri topi vetrčki, sneg kopni, ledeni okovi pokajo in mati zemlja se pripravljala, da kolikor mogoče dostojno in svečano sprejme silnega junaka Jurija, svojega odrešenika, premagalca črne zimske pošasti. Dih solnčne prostosti je obudil vse k novemu življenju, vse se giblje, vse mrgoli, vse kipi k Solncu, da ga pozdravi, vse vriska svojemu vstajanju naproti. —

To je prerjenje narave! . . . A mi — mi, slovenska mladina — mi, kralj Matjaževa vojska? — Kdaj bo nam zasijalo velikončno jutro?

Kolikokrat se je že napotil junak pod goro, v naš grob, kjer spimo — živi mrtveci — spanje dolgih, temnih stoletij, da bi nas odrešil? Junak je vlek, vlek silni Matjažev meč iz nožnice . . . Zaman — meč mu je vsakokrat zdrsnil nazaj v nožnico, in mi, Matjaževa vojska, smo pecepalji na tla ter vnovič zadremali — in spimo, mi spimo . . .

Doklej? — O bog — ali smo zares prokleti, obsojeni v večno, nevzdržno spanje? Ali se res ni še vsjalo seme tistega drevesa, iz katerega naj se izteče zibelka junaku, ki bo izdrl Matjažev meč iz nožnice ter postavil njegovo vojsko na noge, da enkrat za vselej zadavi ostudnega zmaja, ki nas ima v krepkih, pije našo kri ter se redi z našim mozgom?? —

Je vse zastoj, da se nas slepi, ljudje božji, solnce, ki vsako leto pomladi prirodo, ni naše solnce! Naše solnce je pred davnim, davnim časom zašlo in od tedaj — ga niso več videli naše oči; od tedaj tavamo v temi . . .

To, kar se našemu žalostnemu življenju nudi, je le mrvica trde skorjice . . . Junak mora napeti vse svoje sile, da izvleče komaj za pedeni Matjažev meč iz nožnice . . . Ostal nam je le še droban pramenček našega davno zatonelega solnca.

Da bi se ta pramenček razplamtel, razrastel, da bi se iz njega porodilo novo solnce, naš junak Jurij, ki bi s svojo silno desnico izdrl Matjažev meč iz nožnice! — To bi bilo naše velikončno jutro odrešenje!

Kdaj se to zgodi? — Bilža se I. redni občni zbor tržaške „Nar. soc. mlad. organizacije“.

Pri tej priložnosti ne morem drugače, kakor da prav iskreno poprosim našo mladino: Če so bila med

nami kaka navskrižja, pozabimo jih! Stopimo s sebe stari prah, otrebimo staro rjo, da izgine kakor sta skopnela sneg in led pod pritiskom toplega pomladanskega solnca! Naša edina želja bodi, da se tesno združimo, strnemo, kajti le združeni se lahko ubranimo notranjih in zunanjih sovražnikov vseh vrst, ki se, posebno v zadnjem času, kakor stekli volkovi zaganzajo v naš narod! — To resnico je moral vsakdo že davno spoznati. —

Ce se ne bomo mogli samo vsled malenkostnih in čisto osebnih navskrižij — kakor je to bilo doslej — združiti, bo to tako žalostno spričevalo o našem kulturnem nivoju in duševnem obzorju, da se mu morajo naši nasprotniki prav od srca nasmejati. — Toda, kaj to!? — Poizgubili se bomo tudi mi drug za drugim, kakor se že zdavna potučeju tisoči in tisoči naših mladih (v Trstu 85 % celo iz C. M. šolskih zavodov prihajajočih) ljudi — narod se bo v svoji onemogli bolesti jokal nad tisoči izgubljenih sinov in naši potomci bodo preklinjali in pljuvali na naše izdajalske grobove . . .

Prosim vas torej, mladi prijatelji, rotim vas, pozabimo stare in vsega obžalovanja vredne prepire in osebnosti, ki so, kakor nas uči nemalo izkušeni, v stanu v eni sami noči uničiti vse, kar sta tekom celih desetletij zgradili nesebična požrtvovalnost ter neumorna in plemenita delavnost v vinogradu narodnega napredka!

Združimo se! Ne ubijamo drug drugega z nezmiselnimi in bedastimi prekanji in nasprotstvi, temveč bodimo se k delu za dobrobit našega siromašnega proletarskega naroda!

Oklenimo se, krčevito se oklenimo tistega drobnega pramenčka našega davno zašlega solnca, kajti on je edina nit, ki nas spaja s solnčnimi dnevi naše lepe davne prošlosti, edini spomin na našo zlato, davno pokopano svobodo — Vse, kar nas od tistega časa, ko je naše drago solnce zašlo, okrog in okrog obdaja, ni nič drugega, kakor ena sama gorostasna, črna, strupena, smrdeča senca suženjstva . . . A mi smo bili nekoč narod z vsemi pravicami do človeka vrednega življenja in do teh pravic moramo zopet priti, moramo! — Iz tistega pramenčka se mora roditi naše novo solnce, naš junak Jurij mora prijezditi v deželo!

Ali se ne vrača pomlad v domovino? . . .

Združi se, slovenska mladina — pridi naša velika noč! — Pridi naš junak Jurij, izdri Matjažev meč iz nožnice, da bo vstala Matjaževa vojska ter začela — silna, nepremagljiva — vršiti svoje vzvišeno poslanstvo!!

Jožua.

Občni zbor „Polit. društva za Hrvate in Slovence v Istri“.

Pazin, dne 10. marca 1914.

Dne 5. t. m. je zborovalo »Politično društvo za Hrvate in Slovence v Istri« v Pazinu.

Praden preidemo k poročilu samemu, naj mi bo dovoljeno, na kratko orisati »Politično društvo« kot tako:

Do lanskega leta je »Politično društvo« spajo spanje pravičnega. Le ob času volitev je prirejalo nekoliko shodov; nato je spet zaspalo. Opazujot to nekateri naši veljaki, so se vzdramili. V zadnji polovici lanskega leta je priredilo »Pol. društvo« več shodov v različnih sodnih okrajih, da se pomen in važnost istega zanese v vse občine in nabere čim več članov.

Člani ene občine tvorijo zase »krajni zaupni zastop«, kateri vodi vse posle tičot se one občine. Predsedniki »krajnih zaupnih zastopov« in po eden odposlanec istih, nadalje slovenski župani, drž. in deželni poslanci (kolikor so člani društva) pa tvorijo »okrajni zaupni zastop«.

Predsedniki »krajnih zaupnih zastopov«, župani (seveda člani), državni in deželni poslanci, društveni odborniki in namestniki, ter od vsakega »okrajnega zaupnega zastopa« po dva odposlanca tvorijo »društveni svet«. »Društveni svet« izvoli iz svoje srede odbornike in namestnike »Polit. društva«. »Društveni svet« odločuje tudi smer društvene politike v vseh vprašanjih javnega življenja, zaključuje o predmetih, spadajočih v društveni delokrog, sprejema in pretresa obvestila zastopnikov v parlamentu in v deželnem zboru, ter zaključuje tistovrstne račune.

Člani društva so lahko: 1. razr. (12 K letno), 2. razr. (6 K letno), 3. razr. (2 K letno) in 4. razr. (1 K letno); vsi člani imajo enake pravice. Na tak način se je izvršila decentralizacija društva in se je demokratiziralo.

Točno ob 10. uri otvori predsednik dr. Dinko Trinajstič pozdravljajoč društvenike (ki jih je bilo čez 250) zborovanje, in zahvaljujoč se jim, da so se udeležili v tako obilnem številu občnega zbora »Političnega društva« v tem tako kritičnem času, v času važnih političnih dogodkov. Pozdravi državna poslanca starini: Laginjo in Mandiča, učitelje, duhovnike, odvetnike in trgovce itd. Posebno lepo je pozdravil veliko število prisotnih kmetovalcev, nazivajoč jih narodna bodočnost. Sledilo je

nato nekoliko formalnosti o decentralizaciji in o društvenem svetu.

Pred enim letom je imelo društvo 70 članov, sedaj jih ima že nad 800, kar kaže lep napredek. Ako bo šlo tako naprej, prekoračimo gotovo do prihodnjega občnega zbora število 1000. A to število zaostaja še vedno za številom organiziranih naših nasprotnikov, vkljub temu, da je Slovanov dve tretjini, a Lahov ena tretjina.

Nato pozdravi še vladnega zastopnika g. Mrakovčiča ter poročevalce listov: »Edinost«, »Naša Sloga« in »Pučkega Prijatelja«. Obenem proš navzoče, naj mirno in resno preresitujejo važne društvene zadeve. Malenkosti naj se prepušča društvenemu odboru. (Živijo.)

Sledilo je nato čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora ter tajniškega poročila (sledil).

Blagajniško poročilo se poda na seji društvenega sveta. Na predlog g. Valentiča se sprejme člane društvenega sveta en blok, kakor jih imenuje paragraf 10 (društ. pr.) in namesto točke 4 one, izvoljene na okrajnih zaupnih zastopih.

Pri slučajnostih se oglašil prvi za besedo dr. Laginja: V zadnjem času se je dogodilo v občini Vodnjanski slučaj, ki nam slika žalostne razmere za Hrvate v Dolenji Istri. Občinski zastop v Vodnjanski je sklenil, da se deluje na to, da mora sodnik Evg. Markovič »assolutamente« iz Vodnjana zaradi teh-le grehov:

- 1. pisal je zapisnik v hrvatskem jeziku;
- 2. povabil je nekaj cenit hrvatskega cenilca; »Marko«
- 3. učil je ljudstvo v Gorjancih, kako naj delajo, da pridejo na najkrajši način do šole.

Mi pa na tem mestu vpricho vladnega zastopnika z gnusom protestiramo proti onemu sklepu občinskega zastopa Vodnjanskega in zahtevamo, da Markovič »assolutamente« ostane v Vodnjanu. (Tako je! Živijo Laginja!) Sprejeta je bila v tem zmislu resolucija enoglasno.

Sklene se enoglasno, da bodoči poslanci v istrskem deželnem zboru naj ne popuščajo v narodnih zadevah niti za las. (Predlog Laginje.)

O predlogu P. Mezuloviča zaradi neke Legine šole se bo obravnavalo v seji društvenega sveta; isto tudi o predlogu Medoša iz Kont v zadevi društva »Kmetška zveza« za koprski okraj.

Ker se ni nihče oglašil k besedi, je predsednik ob pol 12. uri zaključil lepo uspeši občni zbor, gotovo eden izmed največjih v Istri.

Takoj po zaključku je intoniral našo himno »Lepa naša domovina« prečestiti g. župnik iz Zrenja Sime Crvar. Nekaj posebnega je bilo gle-

dati ono maso, kako se je odkrila brez komande in pela stoje himno vseh himen . . .

Popoldne ob 1. uri se je vršilo zborovanje »društvenega sveta«.

Slovenska zemlja.

NABREŽINA.

Znameniti dan — še znamenitejši sklep!

V nedeljo, dne 8. t. m. je bilo zborovanje podružnice društva »Vzajemnost« na Nabrežini, pri katerem so se zborovalci oborožili po besedah nesmrtnega pesnika H. Heineja, ki je hodeč mimo pokopališča poslušal govoriti mrtve o usodi in vzroku njih smrti) ter pravi:

Den Rinaldo Rinaldini. Schinderhans, Orlandini Und besonders Karl Mohr. Nahm ich mir als Muster vor.

Poleg drugega so sklenili — rop najmodernejšega kova, to je: vsi udje »Vzajemnosti« pristopijo naj kot udje »Javne ljudske knjižnice«, ker to njim (»Vzajemnosti«) omogoči pridobiti večino, gospodstvo in (kar je glavno) — premoženje knjižnice v svojo last in v strankarske namene.

Ta gnusni roparski napad na tujo lastnino je najboljši dokaz, kaj je vredna knjižnica, na drugi strani pa govori o onemoglosti ljudi, ki pri vsi svoji bahariji in terorizmu ne morejo naprej tako, kakor bi želeli. Torej napad!

Nekdaj so delali tako carji, kralji, papeži in vladarji. Po teh pa kuzi, grofi in plemiči, in — prišel je čas, da tako zahteva vsak — socialni demokrat! Takšno zahtevanje pa nam jasno osvetljuje »bodočnost«, o kateri vedno govore, tako bo v času, ko dobe v roke usodo človeške družbe. Sodimo potem, da bo takrat vsaka beseda — zločin, in vsaka hruška se bo spremenila v vislice. To bo slavolok, pod katerim se utemelji moč in slava edine pristne človeške stranke, socialne demokracije!

Gospodje sodrugi, neizvzemši g. dr. H. Tume, dr. Ferfolje in drugih duševnih velikano, so s tem roparskim nasvetom dokazali, da njihova politiška previdnost ne sega prav daleč. Ta sklep mora globoko užaliti vsako požrtvovalno dušo, posebno ob času, ko se bližamo občinskim volitvam. Socialni demokratje — (imenujem jih tako kljub temu, da je marsikaj, kar so z dejanji pokazali, le profanacija imena in smisla socialističnega demokratizma!) — v Nabrežini, niso taki, da bi se dalo z njimi delovati mirnim potom v blagor red in napredek občine, vsaj ob času takih roparskih sklepov, ne. Zato pa tudi opozarjamo vse one, ki so bili za skupno delovanje pri občinskih volitvah s soc. demokrati, na ta ro-

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Sree in meč.

Roman iz francoske zgodovine. (Dalje.)

»Tudi kar se tiče junaštva!« je menil kralj. »Vitez, vi ste drzen kum in mi ugajate nenavadno. A k mojemu staremu d' Anđelotu, ki si ga stavite za zgled, smo hodili v šolo vsi, kajne, bratranec?«

»Sir!« je zamrmral vojak. »Ze vem, kaj pravim. Moja krivda ni, da ni maršal; a dati mu hočem pozlačen meč, ki visi ob boku konetabla.«

»Oh, sir! . . . V zadrego me spravljate!« je rekel d' Anđelot, rdeč od zadovoljstva.

In ker je bil Pardajan posredni vzrok teh lepih besed, s katerimi ga je počastil kralj, je stisnil stari vojak v svoji ganjenosti vitezovo roko tako silno, da bi mu jo bil skoraj zdrobil, in mu šepnil v uho:

»Vaš prijatelj sem, mladi mož, v življenju in v smrti . . .«

»Tako je!« je nadaljeval Bearnec. »Pravim, da boš konetabel, kakor bo moj bratranec Kondeški generalni poročnik, admiral, naš častitljivi oče, veliki mojster mojega sveta. Telični poveljnik moje konjenice in Marijak prvi med mojimi dvornimi

plemiči! . . . Tristo vragov! Tolika vdanost mora biti poplačana danes ali jutri . . . Kroginkrog sebe hočem videti vesele oči in obraze vatel široke . . . le počakajte, potrpite . . . za dežjem mora posijati solnce, ni hudič! Počakajte, da bom velik! Za zdaj pa se zadovoljite s temi mojimi prilizjenimi besedami.«

Te obljube je razsul Bearnec s tako veličastno radodarnostjo, s tako židano voljo in z glasom, tako polnim gaskonske prebrisanosti in šegavosti, da je bušila vsa družba v smeh.

»Imenitno!« je vzkliknil Henrik Navarski. »To so obrazi, kakršne ljubim! . . . Gospod vitez, kaj bi rekli o kraljestvu, kjer bi se vsi tako smejali?«

»Rekel bi, sir, da ima to srečno kraljestvo genialnega kralja.«

»Bravo,« je dejal Henrik. »A morda niti ni treba toliko genialnosti, da storite ljudi srečne. Treba jim je dati samo mir in jih ne motiti v njihovem zasebnem pokojju, ne rušiti jim majhne sreče, ki jo gradi vsakateri zase in za svoje! . . .«

»Vaše načelo je edino pravo, sir,« je rekel princ Kondeški. »A, dovolite, da ga izpopolnim z majhno anekdoto . . .«

»Poslušamo te vsi, bratranec.« »Pred kakimi tremi leti, v bitki pri Žarnaku, sem naskočil ob strani svojega očeta. Vsi poznate strašno nesrečo, ki me je zadel tisti dan. Moj oče je padel v jetništvo, mene

pa so odveleli naši precej daleč od ondot; privezali so me k sedlu, zakaj hotel sem se zaleteti sam v sovražnike, da otmem očeta ali poginem. Vznemirjen vsled mojega zvižanja, se je obrnil konj nazaj; mojim očem se je odprl strašen pogled . . . Pod velikim hrastom sem razločil dobro svojega očeta, moral je biti ranjen na rami, zakaj ranocelnik se je sklanjal k njemu. Poleg njiju je stala gruča jezdecev vojvode Anžovinskega, ki so bili razjahali; in zdajci je planil eden teh besnežev naprej . . . Videl sem blisk, slišal pok pištole, videl očeta, kako je padel z razbito glavo, podlo, zavratno umorjen, dasi je bil kot jetnik pod zaščito svojih sovražnikov.«

Mladi princ Kondeški se je prekinil za trenotek; ti spomini so ga davili za grlo.

»Onesvestil sem se,« je povzel. Bilo mi je takrat nekaj manj ko šestnajst let, a tudi staremu bojevniku bi moral človek oprostiti v takšnem slučaju . . . Toda preden sem padel v nezavest, sem slišal vzklikniti nekoga izmed naših:

— Podli Monteskin je ubil kneza!

Da . . . Lahko mi verujete, da sem plakal, saj sem oboževal svojega očeta. Čez šest mesecev pa sem se domislil, da mi preostaja vse kaj drugega, ne plakanje; vzem sem si dopust in odšel v Pariz . . .«

»Aha!« je dejal kralj navarski »nikoli pa nisi povedal tega!«

»Bogme, prilika je dobra, izrabil jo. Prišel sem torej v Pariz, kjer sem izvedel kmalu, da je ta Monteskin gardni kapitan njegove Svetlosti vojvode Anžovinskega. Skril sem se v hiši enega naših prijateljev; bil je tako dober, da mi je izvršil naročilo . . .«

»Nihče ni izvedel, kaj se je zgodilo s tem Monteskinjem,« ga je prekinil d' Anđelot.

»Le potrpite!« je povzel princ Kondeški: »Naročilo je obstojalo v tem, da je šel h kapitanu in ga prosil naj počaka zjutraj zarana, ko bo še megla, ob Seni, nekoliko niže od starih Tuilerij . . . Monteskiu je galantno sprejel izziv, to moram reči; ob napovedani uri je prišel na sestanek brez spremljevalca in našel tudi mene samega. Nagovoril me je z besedami:

- Kaj želite, mladi mož?
- Ubiti vas!
- Vraga! . . . Mladi ste še; sram me bo križati z vami svoj meč!
- Recite rajši, da vas je strah!
- Kdo pa ste? je vprašal.
- Sin Lujza I. Burbonskega, ki si ga ti zavratno umoril pri Žarnaku!

To slišavši, ni ugovarjal nič več, odložil je plašč in potegnil rapir. Jaz sem storil takisto; nastopila sva, ne da bi trčila besede še nadalje. Bil sem kakor nor. Ne vem, kako sem napadal; tudi kako sem pariral in inpostal, ne vem. Pomnim samo to, da sem začutil čez par minut, da se je zadržal moj meč kakor v prazno;

pogledal sem skozi krvavo meglo, ki mi je zakrivala oči, in sem videl svoje jeklo vse rudeče, kapitan Monteskiu pa je ležal na tleh, bil s petami po obrežnem pesku in grabil s razkrcenimi prsti. Uvidel sem, da umira. Tedaj sem se sklonil k njemu rekoč:

— Ali te je kdo zapeljal, da si storil svoje dejanje? Govori! Povej resnico, preden stopiš pred večnega Sodnika!

- Nihče! je zahropel.
- Nihče? . . . Niti ne tvoj poveljnik in gospodar, kraljev brat?
- Nihče! je ponovil. Kar sem storil, sem storil po svoji lastni volji.
- A zakaj? Zakaj, povej! Kako si se mogel pregrešiti nad jetnikom?
- Vtepli so mi bili v glavo, da je kneževa smrt potrebna v srečo kraljestva, in da ne bo niti miru niti sreče, dokler se bodo ljudje branili hoditi k maši! . . . Zdaj vidim, da sem se zmotil . . .

To reki je bruhnil val krvi in izdihnil dušo. Jaz pa sem zajahal konja in jezdil svojo pot — bolj rečevo, bežal sem, srečen, da sem osvetil očeta, in misleč na to, koliko zločinov se bo še zgodilo, dokler bodo silili ljudi, da naj molijo po latinsko rajši kakor pa po francosko . . .«

»To pomeni, dragi bratranec,« se je oglašil kralj navarski, »da se kralj ne sme vznemirjati zaradi vere svojih podanikov. Prav rad sprejemam ta pouk. Naj le molijo, kakor hočejo, francosko ali latinsko . . .«

parški sklep, naj ga upošteva, ob- sodijo in dokažejo, da njim — ne zaupamo. Volili bomo ljudi mirnej- šega preudarka, s katerimi se da govoriti in delovati v zadovoljstvo vseh.

Upajmo in delujmo, da bode tako!

S PLUSKE.

Ptički so peli lepo, so vzeli od Jos. Keka slovo. (Pa zakaj tako?) Ta mož je bil hudo debel in slavo- hlepen, ošaben tako, da se mu je vse klanjalo. Pred par meseci je iz lin zazvonil zvon in je od gosp. Jo- sipa Keka zbežala vsa slava, čez nekaj časa bode pa še trebušna de- belina.

Ko so se sedaj vršile cestne vo- litve za sodni okraj Trebnje, je Josip Kek povabil na bogato kosilo vse svoje pristaše, da so mu skazali čast pri cestni volitvi.

Toda žalibog, ni se mu posrečilo doseči čast za cestnega načelnika.

Tako mu je odzvonilo. Končana je vsa počestna slavo-hlepnost, sedaj mu hode še županstvo krevsnilo, pa se ne bo več tako ponašal, kakor do- zdaj.

Štajersko.

Nemško delo. Nemci, pa magar, da kje sedita v izključno slovenskih krajih samo po dva, se čutijo vedno gospodari položaja. Imajo pred nami to, da delajo vsi za enega in eden za vse. Dolgo že to gledamo in čas bi bil, da se že končno temu priučimo. Da naši nemčurji res tako ravna- jo, priznavajo čisto odkrito; zavedajo se namreč, da v tem njihovem nastopa- nju tiči vsa njihova moč. Morda bolj, kot v vsem, kar imajo ostale opore pri svojih srednje- in gornještajers- kih sosedih. Pred par dnevi je imelo mariborsko »nemško društvo« svoj redni letni občni zbor. Oficialno gla- silo tega društva, znana renegatska »Marburger Zeitung«, hoče tozadev- no igrati vlogo rezerviranega nacio- nalnega politika — kar pa je popol- noma odveč. Priznanje — edino ki si je upa dati — da je šlo »nemško dru- štvo« roko v roki s »Volksratom« je v isti meri nezanimivo, kot splošno znano. Ker pa pravi »Marburger Zeit- ung«, da se je že preje storilo par važnih sklepov, ki se morajo javnosti odtezati, ji še povemo, da je tako za- gotavljanje odveč. V bistvu nam je znan ves bodoči delovni program »nemškega društva«. Obsega: 1. nam- eščanje nemškega uradništva pri mariborskih in okoliških c. kr. drž. uradih, oziroma podružnicah itd. (sodnja, davkarija, glavarstvo, po- šta, financa). 2. Skrb za pomnoženje sodnopravnega naraščanja. 3. Pomno- ženje nemškega uradništva na progi južne železnice, kot pri tukajšnjih uradih (par Slovencev, ki bodo sfi- rčali, je že predznanovanih). 4. Sode- lovanje pri občinskih volitvah v St. Ilju (zato je dana »nem. društva« večja svota na razpolago, ki jo je de- loma dala tukajšnja mestna hranil- nica, deloma »Südmärker« i. dr.). 5. Pričetek protiakcije napram sloven- ski šolski zahtevi v Studencih. 6. Ob- sežnejša akcija »Proč od Rima«. 7. Podkrepitev nemškonacionalnih boj- nih organizacij za vsakokake bližnje volitve. 8. Ustvaritev posebnega od- seka zaupnikov v vseh panogah jav- nega življenja (itd.). Naši viri so za- nesljivi. Več še zveemo. To za enkrat v informacijo tam — kot tu.

Maribor. (K tatvini briljantov.) Graški listi vedo povedati, da so v graški zastavljalnici prijeli nekega moža, ki je hotel zastaviti več bri- ljantov in drugih dragocenosti. K Il- lgerju je prišel minoli ponedeljek že- lezniški poduradnik M. v p. in mu po- kazal briljantni prstan s prstno, da mu ga naj oceni in event. odkupi. Il- lger je baje spoznal prstan kot svojo lastno, a nakup odklonil. Med tem, ko se je M. odstranil in se peljal v Gradec (?), je Illger obvestil poli- cijo, na kar se je pri M. na domu vr- šila hišna preiskava, ki je bila do- cela brezuspešna. Na brzojavni po- ziv sta se Illger in inspektor Nisner peljala v Gradec, da si ogledata onega, ki so ga tamkaj prijeli. Sodijo, da ni izključeno, da bo naša policija glede M. — za blamažo bogatejša. — Kot zveemo naknadno, je bil tat bri- ljantov res Muzek. Muzek je bil po- stajni mojster juž. železnice, a je že dalj časa v takozvanem bolniškem dopustu. Stanuje v hiši št. 42, Tegetthofova cesta, ločen od svoje žene in v divjem zakonu z neko drugo. Kot sedaj vedo povedati stranke one hiše, sta Muzek in njegova — gospodinja za pred 7. marcem imela v svoji po- sestbi baje večje vsote denarja in mno- go potratila, dočim jima je preje šla včasih precej trda. Domnevali, da ima tudi ta denar svoje posebne vire. Muzek se je peljal v nedeljo ob 1. uri popoldne v Gradec. Ko je prišel v za- stavljalnico, se je s tem osumil, da je ponujal v zastavo razne dragocen- sti in med drugim tudi neki — tanzo-

prstan, kar je detektiva še prav po- sebno nanj opozorilo. Ko so ga prijeli, ni »otel z barvo na dan in le trdil, da je v Mariboru dobro znan«. Star je okrog 50 let in je nekoliko suhljat.

Iz notarske službe. Notar dr. Edvin Pilz je iz Althofena premeščen v Wildon.

Maribor. (Zaradi 7 K — 4 leta ječe!) V ponedeljek je stal pred tu- kajšnjo poroto 19letni Jakob Korošec iz ptujske okolice. Dne 17. novembra 1913 je popival s 60letnim Mercem v žganjarni Hutter v Ptuj. Domov grede se je nenadoma od Merca po- slovil in šel v gozd. Ko je prišel Merc mimo gozda ga je Korošec naskočil in težko pobil ter mu ukradel 7 K go- tovine. Korošec prizna delanje, pravi pa, da je Merca pobil iz jeze in da mu je misel na rop prišla šele, ko je bil Merc že nezavesten. Porotniki so ga spoznali krivim, na kar je bil ob- sojen na štiri leta težke ječe. Tudi to je zopet ena žrtev štajercijanskega žganja.

Maribor. (Drzen rop.) Ko se je pred par večeri vračala vdova viš- jega častnika Šeta s svojo hčerko iz gledališča domov, ju je pred hišnimi vrati v Reiserjevi cesti napadel nek možki in iztrgal hčerki ročno torbico, ki pa ni imela posebne vsebine, in zbežal.

Ormož. (Župan odstopil.) Do- slejšnji župan Kautzhammer je odlo- žil svoj mandat. Baje je to zato storil, ker zelo slabo sliši. Občinski svet ga je imenoval častnim občanom in mu bode baje priredil v kratkem »banket«. Do izvolitve novega žu- pana bo vodil občinske posle dr. Del- pin. V bolezen noče nihče prav ver- jeti. O priliki več.

Dobrna. (Smrt vsled neprevi- nosti.) Dne 7. t. m. sta pustila zakon- ska Drobnič svojo dveletno hčerko samo doma na dvorišču. Paseč se prašič je dete naskočil in mu iz lic. rok, nog in života požrl cele kosce mesa. Ko sta se Drobničeva vrnila, sta našla dete mestoma do kosti na- žrto. Kljub takojšnji prepelavi v Ce- lje, je dete umrlo že minulo nedeljo.

Spodnja Poljskava. (Mlad zločin- ec.) Orožniki so zaprli 15letnega Štefana Faleša zaradi prestopka po § 127 in, ker je osumljen ropa.

Goriško.

GLEDIŠČE.

Kdor ni slep, je zadnje čase la- hko večkrat čital o gledaliških predsta- vah v Gorici.

Jaz, ki sem že davno mislil na stalno gledališče v Gorici, sem bil tega hudo vesel. Ker se mi je iznova vzbudilo upanje, da se bodo morda vendarle našli ljudje, ki bodo imeli dovolj moči, da se otresejo glupih predsodkov in malenkostnih pomi- slekov — ljudje, ki bodo imeli do- volj veselja do dela, da prodrejo sko- zi goščavo najrazličnejših zaprek. In res, pojavilo se je nekaj razboritih elementov, par mladih ljudi, ki so šli preko vsega na dnevni red. Uprizori- lili so — v dvorani »Trgovskega do- ma« — že celo vrsto iger v letošnji zimi. In to je vendar najboljši dokaz življenskih zmožnosti tega podvzet- ja. Koristnosti in dalekosežnosti tega delovanja menda ni treba še posebej poudarjati; toda za dobro stvar, ni storjenega nikoli preveč in kaj lepo bi bilo, da bi se tega pravočasno za- vedli vsi krogi, ki jim je do razvoja te kulturne akcije.

Videl sem uprizoritev igre: »Bratje sv. Bernarda.« Delo je kos resničnega življenja — ampak nedi- skretno prevlečeno s tendenčno gla- zuro v kolikor pač zahtevajo avtor- jeve intencije. Pisano je iz trpkoga gnjeva iz neodoljivega poželjenja po satisfakciji. Ni baš osvetoželoče poslu- šati javne obtožbe, ki razkrinkavajo brezobzirno vseprek. In le prav fina notranja rečija more brez škode omi- liti ta očitanja, ter izpodrinuti kritič- no sodbo o cenovitosti teh drznih tr- ditvev. In če se je to zgodilo, je po- stavljen avtor v rožnato luč, kajti s specifično teaterskega stališča leži v stvari precejšen košček dela. Glede prvega me tukajšnja uprizoritev ni zadovoljila, ker mi je nudila ravno nasprotno: poantiranje je bilo tako močno, da se mi je zdelo skoro vsi- ljivo. Pač pa moram priznati, da me je kar najprijetneje iznenadila neka skupnost, harmonija, kakršne nisem vajen videti po manjših odrh. Ome- njam lepo ubrane samostanske an- terjeje, kjer so se odigrali najlepši prizori. Te scene so bile res nad običajnim nivojem in zaslužijo pri- znanje in upoštevanje. Očitno je bilo, da tičijo za tem delom ljudje okusa in močnega hotenja. Gospoda, ki je naslikal te kutise, je treba na vsak način pridržati, kajti on je neodhod- no potreben in bo lahko napravil še marsikaj lepega. Saj mislim, da je že skrajni čas, da pridemo tudi pri nas do spoznanja, da treba servirati vsa- ko jed v drugi posodi. Vsak komad zahteva svoje lastno obilježje. svoj lasten kolorit in kdor ne izpolnjuje

teh najprimitivnejših zahtev, je bolj- še, da se v stvar ne vtika, ker s po- lovičarstvom občinstvo le disgustira. Grotovo je, da je praznega gledišča krivo vedno le vodstvo gledišča, ni- kdar pa občinstvo. Danes se ljudje bolj zanimajo za »teater«, kakor prejšnje čase — ampak privlačen se mora biti, zainteresirati je treba!

Izmed igralcev so bili najbolj plastični: Prior (g. Sedej) s svojim resolutnim nastopom — absolutno najboljši — potem mizar (g. Saunig), sicer malo prehumoristično navdahn- njen pa vendar dober — le v zad- njem aktu, kjer je treba dramatične sile, mu je zmanjkalo moči. Njegov sin brat Pavel (g. Kozman) glavni ju- nak je bil jako distingviran in to je ugajalo. Rad bi ga videl še v kaki drugi vlogi. Njegova mati je vzbujala s svojo zaslepljenostjo in svojim po- božnjaštvom pomilovanje in odpor, kar je za gospodično, ki je to vlogo igrala najbolje spričevalo. Njena hčerka je bila seveda mnogo simpa- tičnejša — tako pač zahteva njena vloga. Gospod, ki je igral brata Me- narda, je brezdvomno dober igralec, a za to vlogo odločno ne. Brat Me- nard je močna individualnost, ki ima lastno filozofijo o vsem, kar ga ob- daja. Zato plin sam vase tava z re- signacijo skozi samostanske zidove. Dobrično Fridolina je interpretiral g. Podgornik premišljeno, le v maski se je pregrešil. Jako dober je bil tudi gozdar, temperamenten mož, ki mu manjka le še ubranost notranjosti z zunanjo tehniko. Sploh so vsi pripo- mogli k celoti.

V nedeljo, 15. t. m. bodo igrali »Veleturista«.

Občinske volitve v Gorici zelo skrbje kamoriste. Takoj prvi dan, ko so bili volilni imeniki razpoloženi, so padli po njih. Sami so spoznali in priznavajo, da morajo pasti. Če gre volitev poštenim putem. Zato so za- čeli poravnava pogajanja z »mazi- nijanci« (mlajša radikalnejša struja) in z laškimi klerikalci. Očka Bombig se že boji za županski stolec, ki zelo diši — dr. Pettarinu. Sinjor Pettarin vleče mastno penuzjo kot bivši ravnatelj deželnih uradov; sedaj je tudi odvetniški koncipijent, a ima prema- lo dela. Zato bi si rad pomagal na župansko mesto. V to naj mu pripo- morejo laški »mlajši«. Bombig - Pi- nausigova struja sedaj išče zaslobme pri Faiduttiju! Ubogi Bombig, kako daleč si prišel, da moraš za milost prositi pri tistih osebah, ki jih je tvo- ja stranka tako črnila! Med tem, ko je stara kamora na kolenu pred du- hovščino, pa ta duhovščina ni me- kaj voljna pomagati magistratu iz blata in nositi odgovornost za nade- lovanje goriških mestnih deficitov. Kakor se bodo odločili laški kleri- kalci, bodo za njimi storili tudi mnogi drugi elementi. — No, Slovence la- hko ta pogajanja puste čisto hladne. Mi se zanašamo na lastno moč in smo prepričani, da zmagamo prej ali slej. Kdor bo pomagal kamori z gla- savi ali na tihem, tega bomo pač spoznali kot njenega pristaša, kot strupenega sovražnika Slovencev in kot zaščitnika municipalnega gnaja. Vedeli bomo o njem, da pač v ustih in člankih vedno nosi napade zoper kamoro, a v srcu je ravno tisti hina- vec.

Volitvi v goriških predkrajih so upanje kamoristov Liona, Stara gora, Ajševica (1) — ti okraji nas rešijo, tako se že danes hvalijo magistratni braki. In vendar bivajo v teh okra- jih sami slovenski kmetje, ki govore doma slovensko, otroke pa preradi prodajajo Lahom in volijo vedno z njimi. S temi 100—200 glasovi ho- čejo Lahi zmagati. Z janičarji torej, ki jih porabijo kot predstražo, nas hočejo poraziti. Ker so se razmere nam v prid tako izpremenile, da na- šim ljudem municipij malokje more še škodovati, zato vidimo, da je le še neznačajnost in podkupljivost vzrok, da volijo nekateri za Laha. Mi bomo imena takih tičev objavili, in še posebno tistih, ki roko drže nad njimi. So taki, ki se himijo Slo- vencem, a na tihem delajo za Laha. Te bomo še razkrinkali da se jih mo- rejo slovenske družine ogibati.

Posl. Kovač in »Novi čas«. Ka- kor smo že poročali je poslanec Kovač predlagal da se spisi proti ure- dniku »Novega časa« Antonu Sinigoju odstopijo od porotne sodnje na go- riško okrajno sodnijo. »Novi čas« je radi tega vesel in piše kakor da je to njegov uspeh. Stvar je pa čisto dru- gačna. Odgovorni urednik »Novega časa« Anton Sinigoj je od kraja v preiskavi širokoumno izjavil, da pre- vzame vso odgovornost za žaljive članke. Kasneje pa je zlezal pod klop ter se skrival za uredniško nemarnost, češ da spisa ni ne pisal ne čital. Mi- slil si je pri tem, če mu dokaz resni- ce izpodleti, da vendar ne pade pre- trdo da bo namreč obsojen le radi prestopka uredniške nemarnosti in ne radi pregreška žaljenja časti. Vsled tega umika bi bila seveda stvar poslanca Kovača, da doprine- so točen dokaz, da je ravno Sinigoj pi- sal ali vsaj čital žaljive članke, To

je pa jako težko in je vzpričo nezna- tne inteligence Sinigojeve prav ver- jetno, da res ni on zagrešil tistih strupenih člankov. Radi zanemarja- nja uredniških dolžnosti pa gospoda Sinigoja mnogo hitreje lahko zašije okrajna sodnja. Če more Sinigoj doprinesti le senco dokaza resnice, mu je seveda pot za to ravno tako odprta pred okrajno sodnijo. Kati prestopka zanemarjanja uredniške dolžnosti more biti prost le, če se mu dokaz resnice posreči. Stvar Si- nigojeva je torej, da nastopi s svo- jim gradivom pred goriško okrajno sodnijo. Veselje »Novega časa« je vsekakor prezgodnje. Pač pa je po- slanec Kovač s svojim predlogom mnogo bližje popolnemu zadoščenju kajti na okrajni sodniji Sinigoju ne bo mogoče stvar tako zavlačevati, ka- kor je to storil pred porotno sodnijo.

Odbor akad. fer. društva »Adri- ja« v Gorici je sklenil na svoje seji z dne 9. t. m. sledeči protest: Podpisa- ni odbor protestira z ogorčenjem proti nasilstvu in žaljenju Italijanov napram jugoslovanskim tovarišem na tržaški Revoltelli. Istočasno jim izraža popolno solidarnost sedaj in pri vseh nadaljnjih korakih. Odbor.

Na dan z resnico! Kakor smo poročali, so našli v Gradežu v morju truplo učiteljice Linde Perinč iz Gorice. Casnikarska kronika je za- beležila to dejstvo brez vsacega pomisleka. Mi pa smo takoj rekli, da je dogodek misteriozen. In nismo se motili! Sicer se je cela stvar zamolčala radi prošnje starišev »pone- srečenke«, a vendar se ne sme to pustiti kar tako. Ker se gre najbrž za umor, mora javnost zahtevati, da se zadeva razjasni. Ker merodajni krogi še vedno molčijo, prosimo slo- vensko časopisje, da ponatisne naš apel. Če pa kljub temu ostane vse pri miru, bomo primorani priobčiti nekaj, kar bi vzbudilo nepričakovano senzacijo.

Tržič. Mesto občinskih straž- nikov se upelje v kratkem državna policija. Povečati nameravajo kolo- dvor južne železnice.

»Slovenec« je pripomnil k naši notici o vsenemški propagandi v Benetkah, da imajo Nemci prav. Se- veda imajo prav, če zidajo za svoje otroke lastno šolo. Zato pa ni treba širiti nemške propagande in nade- govati Italijane s kolki ki se narav- nost norčujejo iz Benečanov. Kaj ima beneški lev opraviti v Nemci? Menda so pozabili Nemci kako se jim je godilo v Italiji? Tako delo je nesramno čeprav ga zagovarjajo na- ši klerikalci!

Gorica. Znani nadporočnik Eis- ner, ki je lansko leto preletel dolgo pct od Asperna do Gorice, je 9. t. m. padel v Aspernu iz višine 200 m ter ostal na mestu mrtev.

Kormin. Tatova, ki sta kradla v cerkvi se imenujeta Henrik Usieri, delavec in Lino Battistuta, trgovec z dežniki. Ukraden denar sta imela še na limonci.

Iz Tomaja. Pred kratkim je »Dan« prišel dopis o mesarju Tonetu v Sežani. Mi mislimo, da je takih me- sarjev več. Tudi pri nas se zgodi, da dobiš pri kg za 5 dkg manj, name- sto 25 dkg pa le 22 dkg. Mesarju gre zato seveda dobro in si zida lepo veliko hišo. Opozabili bi tudi da naj si kupi kje papirja, da bo zavijal me- so, da ga ne bo dajal kar otrokom v roke, da ga potem na tla vržejo. To zahteva snažnost in so glede tega tudi določbe, ki jih mora kot pod- župan poznati. Mislimo, da je dovolj, če to omenimo in da ne bo treba še enkrat o tem pisati. — Očividec in čitatelj »Ducva«.

Dnevni pregled.

Svihovi tovariši. Poslanec Sviha, po poklicu sodnik, je bil špicelj v svoji stranki in nosil vladi poročila o tem, kaj se v stranki godi. Zato je treba vedno in vedno povsod, kadar se govori o Svihovi umazanosti, go- voriti tudi o umazanosti tistega čim- telja, ki je Sviho plačeval. **Plačevala ga je vlada,** 800 K — baje — za eno- mesečno špiclovanje. Ne sme se po- zabiti, da špiclovstvo cvete le tam, kjer se goji. In goji ga vlada. Vlada je imela v svojih službah sodnika kot pristaša gotove stranke za špiclja. In s tem si je vlada dala najlepše spričevalo o svoji moralni. Ta morala je gnala in smrdljiva. In takšno vlado hvaliti, to naj bi bila patriotična dolžnost?! No, hvala.

Tudi javnost je že močno oku- žena, sicer bi se morala veliko bolj in natančneje pečati z dr. Svihovim zločinom. Dosedaj se je pečala z njim le enostransko. Obsojala je samo Sviho. Toda njegov zločin je bil tak- šen, ki more postati le iz zapeljeva- nja ter se vršiti le s pomočniki. Po kazenskopравnih načelih je dotičnik, ki v zločin zapeljuje in ki ga pomaga izvrševati, ravno takšen lump, kot ti- sti, ki ga izvršuje. Zakaj bi v predsto- ječem slučaju vlada drugačna na- čela. Če je Sviha napravil lumparijo,

dotičnik, ki ga je zapeljeval in ga pla- čeval, ni napravil nič manjše. O tem naj javnost premišluje.

Spicelstvo je zločin in tisti, ki ga izvršuje je izmeček človeštva. Tak- šne besede smo te dni slišali. Celo »Slovenec« je bil — ogorčen. Ljudje božji! »Slovenec« radi špicelstva — ogorčen. Kolikor se spominjamo, pred par leti ni bil nič ogorčen, ko so klerikalni veljaki napravili proti Rib- nikarju ovadbo. In ta ovadba ni bila nič lepši čin, kakor čin Svihe. Le ni- kar se »lepega delati«.

Kaj dela državna policija? »Bo- hemia« prinaša o delovanju državne policije sledeče: Državna policija ima v strogi in stalni evidenci vse osebe, ki so napravile kedaj kakšen politični pregrešek. Vedno mora biti informir- ana o stanovaščih, poklicu in poli- tičnem delovanju ravno tako, kakor tudi o stikih in navadah političnih grešnikov. Dalje ima državna policija nalogo odvzemati sredstva za zločin- sko politično delovanje (to bo pa naj- brže ravno narobe prav; o tem nas uče vendar procesi zadnjih let; na Ogrskem, recimo, ruski listi samo za- to niso bili prepovedani, da je policija lahko zasledila, kdo jih čita — tako je dejal sam državni pravdnik). Ali pa preprečiti to dosego osebam, katere se smatra za politično nevarne. To je torej naloga državne policije! Ni čudno, da potem nima časa za druge reči brigati. Včeraj smo po »Zarji« napisali, da je v onem zakonitem slučaju služkinje g. prof. K. trajalo ra- vno teden, predno se je policija ga- nila, dasiravno je dekle iz neznanega vzroka tako težko poškodovana, da bo morda umrla.

Ali bo kdaj Svihov v Avstriji kon- nec? Tako vprašuje »Slovenec«, kar je zelo čudno, saj so klerikalni po- slanci že tolikokrat in s takim navdu- šenjem glasovali za — dispozicijski fond. No, in Sviho je ustvaril vladin dispozicijski fond, ker da tega ni bilo, ne bi Sviha gotovo nikdar postal poli- cijski konfident. Denar je Sviho zmotil in kakor je to grdo, ni nič lepše od onih poslancev, ki glasujejo za dispo- zicijski fond, torej za podpiranje one- ga zoprnega policijskega sistema, ki stoji sedaj povodom Svihove mora- lčne smrti, na sramotnem steburu. Ker to je jasno, da bi bilo krivično obsojati samo Sviho, ki se je dal za- peljati, zapeljivca pa pardonirati. Za- kaj so klerikalci glasovali za dispozi- cijski fond, torej za zapeljevanje in podkupovanje politikov? Zakaj, a? Saj so vendar vedeli, zakaj vlada po- rablja ta denar! Malo čudno je to- rilo.

Kje je Miklavž? Slovenski Uči- telj piše v svoji prvi letošnji števil- ki: »Miklavž bo nosil...? Kakor ču- jemo, utegne regulacija učiteljskih dohodkov postati dejstvo že v naj- bližji bodočnosti. Kranjski deželni zbor bo baje tozadevno predlogo iz- ročil finančnemu odseku, ki bo imel nalogo, da ustvari slovenskemu učitelstvu na Kranjskem stanu primer- no in zadovoljivo eksistenca.« — Ko nasvetuje, da bi imeli poslanci z za- stopniki učitelstva informativen predposvet, piše ta »učiteljski« list dalje: »Učiteljski zastopniki naj ne bodo preveč predrzni v svojih zahtevah!« — Iz vsega tega besedila je razvidno, da »Slovenski učitelj« ni resno mislil na regulacijo učiteljskih plač, ampak je nametal Slomškarijem zopet nekaj peska v oči, da bi ne bili »preveč predrzni v svojih zahtevah«. In res niso bili predrzni; ponjži in pohlevni so bili ter zadovoljni že s sa- mimi obljubami in lepimi besedami. Zato je pa splavala regulacija po vo- di, kar so vse zakrivali Slomškarij, ker niso bili »preveč predrzni v svo- jih zahtevah!«

Po procesu se jih pozna. Marmo- roš-Sigetski proces je končan in že imamo nov proces v Lvovu, katerega smo svoječasno že naznanili. Lvov- ski proces se od marmaroš-sigetske- ga procesa, o katerem smo skozi dva meseca natančno poročali, razlikuje samo v tem, da je tu število obtože- nih manjše. Pred kriminalom stoji 4 osebe. Dva duhovnika in dva pisate- lja. Podlaga procesa je ista, kakor v. Marmoroš-Sigetskem (ali pa v za- grebškem) procesu. Obtožuje se jih, da so zagrešili čine, ki so merili na to, da se odtrga Galicija od Avstrije in se združi z Rusijo. Dva sta obtožena tudi radi špionaže. Preiskovalni za- por je trajal 22 mesecev, ki tudi niso bili medeni. Oba ta dva procesa sta dokument napetih odnosov med Av- stro-Ogrsko in Rusijo. Čisto gotovo je, da bi se v mani kritični dobi takšni procesi ne vršili.

V lastno skledo je pljuval. Naj- bolj kavalerno vlogo je igral pri »re- gulaciji« učiteljskih plač stanovski to- variš Jaklič, ki je, dasi sam učitelj, glasoval proti temu, da bi stopile do- ločbe novega šolskega zakona, ki se tičejo povišanja plač, že s 1. januar- jem leta 1914 (predlog grofa Marghe- rija) v veljavo! Pljunil je torej v last- no skledo in izdal svoje stanovske to- variše! Pa ne samo to. »Učitelj« Ja- klič je glasoval proti predlogu prof. Reiserja, da bi dobivale učiteljske

sirote po očetu in materi večjo vzgojino, predlagal je pa, da se duhovnikom poviša tedenska ura za verouk od 25 na 30 K; glasoval je tudi za to, da pridejo stalni katehetje (samili) zaradi »akademiške« (o joi!) izobrazbe takoj v I. plačilni razred, za učitelje in učiteljice, ki imajo izpit za meščan-ke šole, pa ni našel nobenega predloga! Bog nas varuj takih »učiteljev«, kakršni je Jaklič!

Neznanege dečka je našlo orožništvo. Fant je kakih deset do dvajset let star in se je pretekli mesec potikal okrog Lazov pri Devici Mariji v Polju.

Ljubljana.

Pri nas in drugod. Afera dr. Svihe je razkrila marsikaj. Za nas je važno tudi to-le: Pred časom je bil češki pesnik Machar v boju za »Narodni list«. Zagovarjal ga je dr. Bouček proti dr. Zdravniku. Machar je zmagal — in dr. Bouček ni dr. Zdravniku računati niti krajarja. Cel proces je imel popolnoma političen značaj, bil je prava senzacija in ob enem velikega pomena. In vendar dr. Bouček svojemu političnemu nasprotniku, ki je pravdo izgubil ni računati stroškov. In pri nas. »Dan« je bil obsojen zaradi ene same črke (kar je unikum za vso evropsko justico) in stala je črka kakor smo svoj čas poročali — nad 133 K. Zgražamo se nad češko gnulobo — pri nas je še več gnilega.

Hinavci. V deželnem zboru je dr. Zajc, ki je tudi ljubljanski občinski svetnik, z velikim navdušenjem glasoval za povišanje doklad, za težko obremenjenih že itak dovoli obremenjenih ljubljanskih davkoplačevalcev. Ko se je imelo o tem obravnavati v ljubljanskem občinskem svetu, ni prišel k seji, kjer naj bi upravljeval svoje postopanje v deželnem zboru in dež. odboru. Drugi klerikalni občinski svetniki, ki niso poslanci, so prišli k seji in so glasovali za resolucijo, ki pravi, da je večina deželnega zbora storila ljubljani krivico. Zakaj pa tega tudi v »Slovencu« ne povedo, saj je obč. svetnik Štefe urednik »Slovenca«. Pa ne, ampak v »Slovencu« pojejo slavo povišanju deželnih doklad, ki so — po njihovem lastnem priznanju v občinskem svetu! — krivične!

Aut-aut! Ljubljanski davkoplačevalci niso tako nerazodni, da ne bi spregledali dvojne uloge, ki jo hočejo igrati klerikalci. V deželnem zboru in v »Slovencu« so za povišanje doklad, v ljubljanskem občinskem svetu pa proti povišanju. Klerikalci bi gotovo radi napravili tako, da bi bil volk sit in koza cela, to je pa nemogoče. Pribiti je treba naslednje: »Slovenec« je glasilo klerikalne večine v deželnem zboru, in klerikalne manjšine v ljubljanskem občinskem svetu. In ta »Slovenec« hvali povišanje doklad, nima pa niti ene besede za koristi ljubljanskih davkoplačevalcev. To pomeni, da so klerikalni občinski svetniki glasovali za županov nujni predlog samo zato, da namečejo svojim volilec malo peska v oči, to pa ne bo šlo. Ako klerikalni občinski svetniki resnično obsojajo roparsko početje deželnozbornske večine, kako morejo potem podpirati to stranko, ki misli 24 ur na dan samo na to, kako bi škodovala ljubljani?

Resna stranka, to so, seveda, klerikalci, vsaj oni vedno to trdijo in so hudi, ako se jim ne veruje — ne veruje jim pa takointako nihče. Svoje veliko »resnost« so pokazali klerikalci tudi s svojim predlogom glede priklopnosti dela občine Moste ljubljani. Ker se jim gre samo in izključno zato, da bi zagurali pohotnemu Oražnu županski stolček v Mostah, hočejo kratkoročno hiše moščanskih naprednjakov in socialističnih demokratov priklopiti ljubljani! Ker pa te hiše ne stojijo ravno ena zraven druge, temveč so pomešane s hišami klerikalcev, bi izgledala ljubljana po tej priklopnosti kot kaka karikaturo. Oni del bi namreč izgledal tako, kakor bi izgledalo središče ljubljane, ko bi bila n. pr. glavna pošta v ljubljani, hotel »Slon« v Mostah, gledališče v ljubljani, »Narodna tiskarna« v Mostah, Bonačeva hiša v Selenburgovi ulici v ljubljani, hotel »Malič« v Mostah, Scagnetijska hiša v Selenburgovi ulici v ljubljani, »Kazina« v Mostah, Gričar in Mejač v Mostah itd. So res »resna« stranka ti naši klerikalci, ampak s tako »resnostjo« se ne bodo dolgo držali na površju.

Brusite detektivskih umov svite meče. Predvčerajšnjem je poročala »Zarja« in včeraj »Dan« o zagonetnem slučaju neke služkinje, ki se bori s smrtjo v bolnici. Že teden dni menda leži tam in policija je šele včeraj na podlagi omenjenih notic prišla k zdravniku g. R. in zahtevala informacij. Kaj ali mar stariši omenjene služkinje zadeve niso takoj naznanili na policijo? In ali bolniško vodstvo ni naznanilo? Če ni nazna-

nilo, je malomarnost, ki se ne bi smela nekaznovano pustiti. Če je zločin, se ne sme skrivati! V javnem interesu je, da policija stvar pojasni javnosti potom listov. Skrivati se ne sme nič in mi hočemo vedeti, če je bila policija obveščena o celi zadevi ali ne.

K zagonetnemu slučaju nam izo-niem včeraj poročali, se nam poroča, da dekle neče nikakor pojasniti, kaj se je z njo zgodilo. Neče povedati nobenega imena in sploh neče pojasniti, kako se je zgodil zločin. Včeraj je dekle tako oslabeledo, da ni bilo več upanja, da ostane pri življenju.

K zagonetnem slučaju nam izjavlja g. dr. R. da je notica, kar se tiče njegove osebe napačno zavrita. Mati poškodovanega dekleta je prišla k zdravniku R. in mu je popisala, kakšen je dekletov položaj. Zdravniku je to zadostovalo, da je nasvetoval, naj jo peljejo v bolnico, kar je bilo popolnoma prav, ker se je dekle borilo že včeraj s smrtjo. Da pa je pristavil, da se mu dekle smili, je bil to le izraz človekoljubja.

Hrvatska opera. Danes zvečer se pojeta Viktorja Parme dramatska romanca »Stara pesem« in Leoncavallovi »Glumači«. Začetek predstave ob 8. uri. — Jutri, v petek se poje Verdijev »Othello«. Začetek ob pol 8.

Nov sneg. Po lepih dneh, ki so nam obljubljali zgodnjo lepo pomlad, se je predvčerajšnjim zopet zamračilo prišel je dež, včeraj dopoldne je lilo in popoldne je začel padati gost, težak sneg, ki je do večera zapadel precej na debelo.

V Ameriko je hotel popihati pretekli ponedeljek šest hrvaških delavcev, ki so bili preskrbljeni s tujimi listinami. Nekateri izmed njih pa sploh niso imeli nobenih papirjev. Policija je tri izmed njih izročila sodišču, tri pa je poslala po odgonu v njih domači kraj.

Telovadno društvo Sokol I. v ljubljani priredi svoj zabavni večer pod naslovom »Večer na vasi« v soboto dne 14. sušca 1914 v dvorani Mestnega doma. Sodelujejo bratski društveni orkester »Sokola I.«, kvartet pevcev in člani dramatičnega odseka »Sokola I.«

Citalnica v Spodnji Šiški priredi v soboto dne 14. marca 1914 javno predavanje o »500letnici slovenskega ustoličenja koroskih vojvod«. Predavatelj gospod Ivan Tavčar. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Vstop prost.

Izgubljena ura. Pred kakimi štirinajstimi dnevi se je izgubila zlata, moška, žepna ura z veržico, vredna 300 kron. Našel jo je mlad, kakih 16 let star fant, ki jo je pobral in ki je ni prinesel. Ura naj se prinese na naslov: Marija Sedel, Ilirska ulica 22 ali pa v uredništvo našega lista.

Vse iz lužezni, velikanska Nordiskdrama v 5 delih z znamenito tragedinjo Betty Nansen v glavni ulogi, predvajala se bode v petek 13. t. n. v kinematografu Ideal. Danes zadnji dan prekrasnega sporeda z dramo »Cirkuški vrah«.

Trst.

Italijanski in nemški bratci. »Piccolo« se zopet navdušuje. Prosimo, izšel je nemški list — »Triester Wochenpost« — in to daje »Piccolo« poguma, da še ni vse izgubljeno in da bo morda še mogoče, čeprav težko, se ubraniti pred slovenskim navalom, ki preti Trstu in Primorju sploh. Po »Piccolovem« mnenju so primorski Nemci mnogo zagrešili, da se že prej niso bolj intenzivno pečali z naraščajočo slovensko nevarnostjo na Primorskem. Že zdavno bi morali Nemci izprevideti, da je nujno potrebno, da grede Italijanom na roko. Znati bi morali že zdavno, da hočejo slovenski narodi vse sebi podvreči in zagospodovati v ljubljani in v Pragi. Tako ljubljana, kakor Praga sta bili nekoč samonemški mesti, pa se je pritepel Slovan ter izpodrinil Nemce in se polastil nemške posesti. (Iz katerih zgodovinskih knjig to znanje?) To bi moralo Nemcem že kdaj odpreti oči — tako vzklja »Piccolo«. In pa: kakor so napravili z ljubljano in s Prago, tako nameravajo napraviti s Trstom in z drugimi primorskimi mesti. Slovani so torej narod, ki bi radi vse druge sebi podredili in zagospodovali nad njimi. Zato je le obžalovati, da se Nemci na Primorskem niso že prej zbudili. Sicer pa se da še mnogo storiti. »Triester Wochenpost« zelo ugaja Italijanom, ker zavzame pravilno stališče, da je dolžnost vsakega primorskega Nemca, da delovanje Italijanov kolikor mogoče podpira, ker je le na ta način mogoče oslabiliti slovenski element. (Verjamemo, da jim mora to ugajati.) Zakaj pa naj Nemci podpirajo Italijane, zakaj ne grede svojo pot? Tudi za to imajo Italijani pripravljen odgovor: Nemci naj podpirajo italijansko politiko, ker jih je na Primorskem tako malo, da bi ne prišli niti v poštev, če bi šli svojo samostojno pot naprej. Iz vsega tega

je razvidno, da so Italijani v velikem strahu pred Slovani, da vidijo celo večji strah, kakor je v resnici; drugače bi vendar ne stokali tako in ne bi klicali pešice Nemecev na pomoč. Ali jim pojenjava moč? Gotovo! To pa je tudi najboljši dokaz, da je bila vsa njihova moč zgrajena le na umesten način. Dokler na naši strani ni prodrla nacionalna samozavest, dokler smo bili še narodno neprobujeni, so imeli Italijani dokaj prijetno življenje in nikoli se jim ni pojavila potreba, da bi klicali druge na pomoč. Bilo je to takrat, ko so imeli v svoji sredi vse polno slovenskih renegatov, ki jih imajo sicer tudi še sedaj, a vendar ne več v toliki meri, ker resnica je, da je začelo renegatstvo precej litro umirati. Odkar se vrši na naši strani vedno bujnejše narodno življenje, odkar smo se začeli zavedati svojih narodnih pravic in so vsled tega naše narodne vrste naraste dočim so se na italijanski strani skrčile: od tega časa naprej se italijanstvo Trsta tresse kakor otrok pred sibo. To se ne godi tajno, ampak javno. Italijansko časopisje priznava, da preti od slovenske strani velikanska nevarnost, vsled česar se je porodila italijansko-nemška zveza. Za nas primorske Slovence je sedaj, ko se tresajo nasprotni stebri, zelo ugoden moment. Nastopimo z vso silo, vsposobimo vsakega poedince v našem narodu, da postane zmožen in trd bojevnik za pravice svojega rodu! Mlade sile so v nas, zato se bomo razvijali in — če bomo hoteli — nihče ne bo v stanu zaustaviti našega napredka. Mi moramo biti osvobojeni poprej ne smemo in tudi ne bomo odnehali!

Kje je pravica? Škedenjski plavži so si pridobili to slavo, da se časopisje kaj rado bavi z njimi. Da so velike nesreče v tej tovarni nekaj vsakdanjega, to nam bo menda tudi vsakdo priznal, ki količjak zasleduje v nebo kričeče razmere, ki obstoje v plavžih, za katere ni nihče drugi odgovoren, kakor pa »Kranjska industrijska družba« kot lastnica tovarne in pa c. kr. vlada. »Dan« je o delovnih in plačilnih in drugih razmerah v plavžih že nešteto krat poročal. Te razmere so naravnost škandalozne in tudi zoper obrtne zakone. Ni čuda potem, da se je te dni zopet pojavil odpor delavcev. Nosilec železa se je natančno naložil, morajo železne plošče za več kot dva metra od vagona naprej nositi. Ker je to delo strahovito težko in nevarno — nosijo namreč nad 100 kg težke železne plošče (in sicer en sam) iz vagona na deski dol in nato naravnajo železo na kupe. Poprej so te težke plošče naravnajali kar tik železniškega tira, dočim morajo po novi odredbi nositi železo nad dva metra oddaljenosti od tira. Naravno je, da so bili vsi mnenja, da se jim bo z ozirom na povečano delo obljubilo tudi povišek na plači. Tega seveda ni bilo, zato so predložili ravnateljstvu tozadavne zahteve. In kaj se je zgodilo? Ravnatelj Meyer je rišel z inženirjem v tovarno ter je omenjenim nosilec železa izjavil, da jim niti za en vinar ne zviša plač, pač pa da je prej pripravljene plače celo znižati. Ker pa delavci pod stariimi pogoji niso hoteli poprijeti za delo, so bili opuščen in sicer cela partija nosilcev železa — 25 po številu. Kaka krivica! Pomisliti nam je samo treba, da so imeli nosilci železa od prenosa 1000 kg železa (torej 10 kosov po 100 kg) celih 17 vin. plače. Nositi pa so morali te kose — kakor že rečeno — iz vagona na zemljo in jih tam zgraditi na kupe. Sedaj pa so delo še toliko povečali, da bi morali vlačiti te težke kose tako daleč od železniškega tira — in ravnateljstvo plavžev nima nobenega srca, siliti delavce, da delajo to delo za tako nizko ceno. Prosimo, od nošnje 1000 kg železa — pa 17 vinarjev! Koliko tisoč kg mora človek prenašati, predno zasluži 3 K! In to se dogaja dandanes v takozvani »novi dobi«. Res nova doba! No, potem, ko je teh 25 nosilcev železa šlo domov, pa se je sililo druge delavce, naj prevzamejo to hudo delo in sicer se je to zahtevalo samo od slovenskih delavcev. Ti naj bi zapustili svoja boljša dela in naj bi šli na mnogo slabše in še za veliko nižjo ceno. Seveda se od italijanskih in nemških delavcev tega ni zahtevalo, ker so gospodje od »Kranjske industrijske družbe« trdno prepričani, da je za psa rojen edino in samo — Slovenec. Vsak tega dela ni hotel prevzeti, vsled česar je bilo večje število Slovencev opuščenih. Kdor ni hotel upoštevati zahtev trdosrčnega Meyerja, ta je dobil svojo delavsko knjižico in je bil postavljen na cesto. Vsled teh razmer je vložila nar. del. organizacija najodločnejši protest. Dosedanji uspeh je to, da je bilo večje število opuščenih delavcev zopet sprejeto v službo in da se bodo pogajanja glede poviška na plači — vršila. — Človek se mora najostreje zgražati nad postopanjem »Kranjske industrijske družbe«. Okrog 2000 de-

Gostilna. Anton Ivančič Buffet.

TRST. Andemo de Toni, via Nuova 5. TRST.

Tržaškemu občinstvu in v Trst prihajajočim Slovincem jamčim za pristna istrska, vipavska in dalmatinska vina, kakor tudi vedno sveže pivo in izborno mrzlo in gorko kuhinjo.

lavcev se na tako brutalen način izkorišča in uničuje v plavžih. Vrše se priprave za velike protestne akcije, ki jih uprizori delavstvo. Tudi vlada bo morala nekaj ukreniti — drugače ne bo miru. Ker to, kar se godi v plavžih, je že več kot živinsko. Kje je pravica? Ali samo v koščeni pesti?

Predavanja na Revoltelli zopet pričela. V ponedeljek so se redna predavanja na trgovski visoki šoli »Revoltelli«, ki so bila prošli teden zaradi italijanskih provokacij prekinjena, zopet pričela. Do kakih novih incidentov dosedaj ni prišlo. Med slušatelji obeh narodnosti — jugoslovanske in italijanske — vlada zadržan mir. Samo to je, da so Jugoslovani zase, Italijani istotako in da stranki nič ne izpregovorita med seboj. Italijani se drže precej čmerno. Bomo videli, kako dolgo bodo pustili Jugoslovane pri miru. Na te ljudi se čisto nič ni mogoče zanesti. Treba bo stvar zasledovati in jej posvetiti natančno pozornost.

Graje vredno je to, da ima južna železnica nastavljen na tržaški postaji take uradnike, ki niti niso zmožni slovenskega jezika. Pri kupovanju vozniških listkov pride vsled tega večkrat do raznih sitnosti, pa tudi srd se vzbudi v človeku, ko vidi, kako se nas zaničuje. Stojimo na stališču, da morajo znati železniški uradniki na Primorskem, ki imajo opraviti s strankami, perfektno slovensko. Naj železniška uprava ne misli, da se nahaja Trst tam nekje na Koroskem. To velja tudi za državno železnico.

Vsled močno razširjene brezposelnosti se naši ljudje izseljujejo. Eni se nekaj časa trudijo, iščejo si službe v Trstu; če tu nič ni pa hajd v Trst ali pa na Reko. Toda tudi v teh krajih je zelo slabo. Zato se obračajo očči brezposelnih Slovencev dol na jug. To ne škoduje samo nam, ampak tudi državi, ki se s tem vedno bolj slabi. Da je tako, temu ni nihče drugi kriv, kakor pa naša neumna politika s svojim zvičajnim intrigriranjem proti Srbiji. Saj so to pritrtili celo kongresi avstrijskih nemških industrijalcev. Na eni strani kriči Avstrija in opozarja na nevarnost pred Rusijo in Srbijo, na drugi pa ubija moč svoje države in kreпча nasprotnike. (Regnikoli imajo seveda vključ temu zaslužek.) Če to ni nora postopanje, potem res ne vemo, kaj naj izrečemo. Neumnost, in zlobnost, to sta lastnosti ki ne pomenita za državo nič dobrega. Če si že po vsej sili sama sebi toleče s kamnom po glavi — pa naj si! Kam pelje ta pot — bomo videli. Menda bomo tako srečni da dočakamo iznenadenje.

Pevsko društvo »Trst« priredi plesne vaje v nedeljo od 5. do 10. zv. v ex »Sokolovi« dvorani v Narodnem domu.

Narodna delavska organizacija. V torek se je vršil drugi sestanek pevskega zbora, na katerem je bil enoglasno izvoljen sledeči odbor: Kervin, predsednik; odborniki: Demojzes, Kožuh, Filipič, Pupis, Ščuka, Hočvar; namestniki odbora: Kosmina, Štokel. Prva seja se vrši v petek ob 8. zvečer. — Deželni odbor: Danes ob 8. zvečer seja, h kateri so vabljene vsi funkcionarji deželnega odbora. — Skupina delavcev plavžev v Škedenju: V soboto ob polu 8. zv. javen shod v »Gospodar. društvu«.

Jugoslovanska socialna demokracija se je zopet pokazala v prav živi luči. Do tega jej je pripomogel s. Kopač s tem, da je pred tržaškim porotnim sodiščem govoril rajše italijansko — čeprav italijansko strahovito lomi — nego da bi bil govoril svoj materin jezik. Predsednik sodišča je vprašal v kakem jeziku da želi Jože Kopač govoriti. Ta je odgovoril, da v italijanskem. Tu ga imaš! Slovenci smo se morali za uveljavljenje našega jezika pred poroto — veliko bojevati. Izvojevali smo si ta boj, in komaj se je to zgodilo, pa pride voditelj slovenskih socialističnih demokratov, pa tako sramotno nastopa! To je zopet en dokaz, da jugoslovanska socialna demokracija s svojimi sedanjim voditelji — ala Kopač itd. — ni niti najmanj zmožna, da bi reševala narodno vprašanje. Zato se tega vprašanja tako rada izogiba. Pametni ljudje vidijo v njej stranko, ki se čuti zadovoljno, če živimo Slovenci pod pritiskom tujčeve pete. Jeli to boj za svobodo narodov? Če se že nočete potegovati za slovenske narodne pravice, pa vsaj ne vabite Slovencev v svojo sredo!

»Dan« v Trstu se prodaja tudi v tobakarni g. Emilije Pogačnik v ulici Vincenco Bellini št. 5 v bližini

Dobroznana trg. olja, kisa in mila

A. FURLAN

je sedaj v Rojanu za cerkvijo. Cene olju liter od 88 vin. naprej. Zlasti priporoča ameriško olje po 1 K 4 vin. liter.

FRAN MALIS,

diplomiran krojač. Trst. - Ulica Tor S. Piero 4 - Trst. Podružnica: Nabrežina 99.

Jestvine, kolonijalno blago.

FR. MILLONIG - TRST

Piazza Caserma 5., blizu Narodnega doma. Razpošiljanje po pošti.

Najboljše čevlje po meri doblite v novi čevljarici

Antona Javernika,

Trst, ulica Farneto 33

Prevzamejo se tudi vsakovrstna popravila.

»Rdečega mostu«; kakor tudi dalje v tobakarni Luzzato na Aquedottu tik pri Volti di Chiozza.

Klerikalne volilne sleparije pred sodiščem.

Včeraj je sedel na zatožni klopi pred deželnim sodiščem Franc Oblak, župan iz Jame pri Mavčičah radi volilne sleparije. Oblak je namreč klerikalec. Oblak, ki je tudi klerikalni agitator, je bil obtožen, da je pri zadnjih deželnozbornskih volitvah dne 9. decembra brez osebnega privolenja podpisoval prazne glasovnice s štampiljo kandidatov S. L. S., Demšarja in Zabreta in to posestnikom: Francu Novaku starejšemu, Francu Novaku mlajšemu iz Jame, Francetu Cofu iz Praš in Lovrencu Drinovcu iz Meje.

V svojem zagovoru se je klerikalni župan Franc Oblak prav nerodno in smešno branil. Videla se je njegova pretkanost in prebrisnost. Ko ga je predsednik senata vprašal, čemu je pritiskal štampilje, se je Oblak napraval grozno nedolžnega in neumnega, ter je odgovoril: »Pritiskal sem jih zato, ker se mi je »luštno« zdelo, ko je bilo tam vse kakor drukano.« Torej 55letnemu županu in klerikalnemu agitatorju se je »luštno« zdelo štampilje kandidatov S. L. S. na glasovnice pritiskati!!!!

Oblak se je tudi zagovarjal, da je vsakemu omenjenemu posestniku, ko je prinesel štampiljane glasovnice in izkaznice rek, naj mu povedo, če jim je prav. V slučaju, da jim ni prav, naj imena prečrtajo. Izkazalo pa se je, da tega Oblak ni storil pri vseh posestnikih, da mu je eden izmed njih — Oblak mlajši — rek: »Vse bi bilo pravilno samo glasovnice bi morale biti bele.«

Kar pa se tiče posestnika Lovrenca Drinovca, je bil ta s štampiljarinoma kandidatom popolnoma nezadovoljen, prečrtal je njiju imeni in je napisal nato na glasovnico svoja kandidata. S tem se je izkazalo, da je klerikalni agitator in župan Oblak vsiljeval ljudem glasovnice s podpisom klerikalnih kandidatov.

Radi tega je sodišče klerikalnega poštenjaka obsodilo na štirideset kron globe ali v slučaju neizterljivosti na štiri dni zapora. Obenem izgubi Oblak volilno pravico za volitve v državni zbor, v deželni zbor in v občino za dobo šestih let!

Oblaka je zagovarjal dr. Pegan, ki se je med drugim tudi izrazil, da je Oblak eden izmed najmanjših grešnikov pri volilnih sleparijah. Ker poznamo klerikalne agitatorje in njih »delo« pri volitvah, mu prav radi verjamemo!

Kako je Jernačev Šimen posvetil svojemu svaku.

Jernačev Šimen ali Šimen Slapar je doma iz Preserij star je štirideset let, posestnik je, oženjen in ima štiri otroke.

Šimen ima svaka, ki se piše za Miho Kržiča, ki je doma iz Rakitne. Dne 1. jan. 1912. leta je prišel Miha Kržič k Slaparju, da bi se pomenila radi nekega materinega pribojstva. S Kržičem je prišel k Slaparju tudi posestnik Jože Lekan iz Preserij.

Pri Slaparju sta dobila Kržič in Lekan trebušno steklenico »tolkavca«, ki sta ga nato pila skupno s Slaparjem in njegovo ženo.

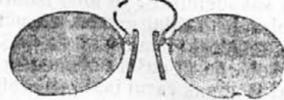
Izkraja so se menili čisto pametno in resno. Kmalu nato pa je prišel

K. JURMAN OPTIK IN ŠPECIALIST Šelenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.

Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

na vrsto Kržičev priboljšek, ki ga je zahteval od Šimna Slaparja. Ta pa kar nič ni hotel slišati o kakem priboljšku in kmalu so začele padati ostre besede, ki so se tem bolj poostrele ko je Šimen Slapar rekel svojemu svaku, »da ga bo dal za priboljšek dohtarju čez.«

Kržič se je kmalu nato dvignil izza mize z Lekanom in oba sta krenila iz sobe. Ker je bila tačas ravno novoletna noč, se je Kržiču nekako pomirila jeza, napravil je dobrovoljen obraz in je pomignil z roko: »No Šimen zdaj ti pa voščim erjo srečno in veselo novo leto!«

Šimen mu ni ničesar odgovoril in on — Kržič — je stopil z Lekanom v vežo, kjer pa je bila črna tema. Tu se je Kržič spomnil, da bi mu Šimen lahko posvetil z lučjo, da ne bi kam padel ali pa se zadel.

»Ti, Šimen,« je nagovoril Kržič Slaparja, »daj no malo posvetiti!«

»Le počakaj, precej ti bom posvetil!« je odgovoril Šimen, toda z glasom, ki je kazal več sovraštva nego gostoljubnosti in prijateljstva. To je Kržiču kmalu občutil. Šimen mu je takoj posvetil, toda ne z lučjo, ampak z roko po glavi.

»Ta luč ima pa hudo svetlobo!« se je prijel Kržič za glavo in je hitro stopil iz hiše.

Takrat pa se je Šimen domislil, da je zunaj tudi tema in da bo treba tudi izven hiše Kržiču posvetiti. Ker pa je bila zunaj večja tema nego v veži, je Slapar tudi sklenil, da bo Kržiču posvetil z močnejšo svetlobo nego v veži.

Stopil je za njim par korakov, prijel je poleno, ki je ležalo ob zidu in je udaril z njim Kržiča po prsnem košu in ga znatno poškodoval.

Radi tega se je moral Slapar včeraj zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Ker se je izkazalo, da je Lila Kržičeva poškodba le lahka je sodišče Šimna obsodilo samo na dva tedna zapora.

Slapar je prišel šele sedaj pred sodišče, ker je kmalu po tem, ko je Kržič svetil, odšel v Ameriko in se je šele zadnji čas povrnil nazaj.

Čudno razodetje ljubezni

26letnega posestnikovega sina Fr. Brenceta iz Lesce 19letni Mariji Potočnikovi.

Dne 19. jan. 1914 so delavci kitali sneg na železniški progi dolh od Javornika na Gorenjskem. Ker je bilo delavcev premalo so najeli tudi dekleta, ki so jim pomagala.

Med temi sta se nahajala tudi France Brenceta in Marija Potočnik.

Tisti dan — bil je ravno ponedeljek — so delavci zvečer vstopili na vlak v Žirovnici in so se peljali v Lesce, kjer so izstopili. Tudi France Brenceta, ki pa je bil zelo pijan, bi moral izstopiti, kakor ponavadi, v Lescah.

Tega pa fant ni storil in se je peljal naprej, Mariji Potočnikovi, ki se je tudi peljala naprej, v Radovljico namreč, se je to čudno zdelo in je vprašala pijanega fanta Franceta Brenceta, kam se vendar pelje, ko je navadno izstopal na postaji Lesce.

France Brenceta pa se je sijajno zamajal od desne proti levi in ji je razodel, da gre njegova pot do Podnarta.

»No, če že gre, pa naj gre,« si je mislila Potočnikova in je pustila pijanega fanta v njegovih mislih, ki so se vrtile v čudovitem kolobarju v višjih sferah.

Kako pa se je dekleta začudilo, ko je izstopil pijani France Brenceta na isti postaji kakor ona, v Radovljici namreč.

»Čudna so pota Franceta Brenceta,« je zmajala z glavo in jo je hitro mahnila proti svojemu domu. Kaj je bilo nji do inženirja Franceta Brenceta, ki je izborno meril cesto za njo.

Ko je prišla iz Predtrga, pa je nenadoma zaslišala, da jo nekdo kliče.

Radovedna, kdo da je, se je vstavila. In koga je zagledala? Franceta Brenceta.

Ta se ji je bližal v velikih lokih, toda z gotovostjo.

Ko je prišel France Brenceta do nje, je nekaj zagodrnjal, zgrabil je meni nič tebi nič ubogega dekleta za pas, in go je položil ne ravno mehko v beli sneg.

Tu se je dekletu nenadoma posvetilo, kaj hoče pijani inženir France Brenceta. Začela se je na vso moč truditi, da bi ga spravila raz sebe, toda zastoj, France Brenceta jo je črno tiščal k tlom.

V silni grozi je dekleta poskusilo zadnje pomoči in je Franceta Brenceta vroče — ne poljubilo — ampak ugriznilo. Bila je rešena, zakaj Fr. Brenceta je čutil na licu posledice njenega pekočega poljuba in jo je spustil.

Dekle je brž porabilo ugodno priliko in je zbežalo, kolikor so jo nesle noge.

France Brenceta se je moral radi »oviranja uživanja osebne svobode« včeraj zagovarjati pred deželnim sodiščem, ki ga je obsodilo na en mesec zapora.

Najnovejša telefonska in brzozjavna poročila.

Dunaj, 12. marca. Parlamentarni položaj neizpremenjen. Češki agrarci sklenili, da ne spremenijo svoje taktike in bodo nadaljevali z obstrukcijo. Nemški nacionalci nameravajo jutri predlagati, da se kot prva točka postavi na dnevni red brambna predloga, da tako onemogočijo obstrukcijo. Sodilo namreč, da bi bila obstrukcija proti brambnim predlogom preiskantna in bi jo agrarci radi tega opustili. — Vlada se ne namerava pogajati z obstrukcionisti.

PROTI ITALIJANSKEMU DIVJAŠTVU.

Dunaj, 12. marca. Jugoslovansko dljaštvo je imelo tir zborovanje proti italijanskemu divjaštvu na Revoltelli. Sprejela se je resolucija v kateri se jugoslovanske poslance naproša, da ne pripuste rešitve italijanske univerze v Trstu, ki je središče Jugoslovantva. Sploh ne smejo biti italijanske vseučiliščne zahteve pred slovenskimi.

EPIROTI IN ALBANSKI KNEZ.

Atene, 12. marca. Šef epirotke vlade Zogrofos se je podal v Drač, da se pogaja z albanskim knezom in mednarodno kontrolno komisijo.

TURČIJA PROTI GRŠKI.

Carigrad, 12. marca. V mestu in v provincijah vlada veliko ogorčenje proti Grkom, ki postopajo zelo kruto proti mohamedancem.

Carigrad, 12. marca. Vojne odredbe Turčije proti Grški se še nadalje izvršujejo, imenoma na obrežju proti grškimi otokom.

GRČIJA IN ALBANIJA.

Atene, 12. marca. Grški kralj je poslal knezu Wiedu prisrčne čestitke in izrazil upanje, da bodo odnošaji med Grčijo in Albanijo prijateljski.

SPREMENBA VOLILNEGA REDA.

Sošija, 12. marca. Ker je vlada uvidela, da je proporcionalni volilni sistem za vlado jako neugoden, bo delala na to, da se volilni red spremeni.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Redka prilika: pralne hišne halje za dame (Schlafröcke) iz kambrika in barhenta samo ta teden po K 5, dokler je kaj zaloge. Na izbero se ne pošilja. Modna trgovina P. Magdič, Ljubljana, nasproti glavne pošte. 42—3

Meblovana soba s popolno ločenim vvhodom se odda s 1. aprilom ali pozneje. Rimska cesta 2, I. nadstr. levo.

Polenovka na poseben način namočena (specijalitate) se dobiva celi post pri g. Josipu Pollaku, trgovcu, Sv. Petra cesta 7 v Ljubljani. Priporoča se naročila si pustiti pravčasno rezervirati. Na zahtevo se dobi tudi navodilo, kako naj se okusno pripravi. 1617-7

Zanesljiv večletni vrtnar želi stalne službe ali kaj primerne za kak vili ali hiši. Nastopi lahko takoj. Naslov v »Anončni ekspediciji« v Ljubljani. 48—3

Mlad lovski pes se proda. Več se poizve v Sp. Šiški št. 189.

Jako lep velik pes, pravi bernhardinec, štiri leta star, se takoj proda. Poizve se v »Anončni ekspediciji« v Ljubljani. 28—4

Za dame K 3.90 pralne hišne halje (Schlafröcke) iz kambrika in pol delaine vedno na zalogi, razpošilja Angleško skladišče oblek O. Bernatovič, Ljubljana, Glavni trg 5—6. 59—x

Išče se za stalno nemebljena soba v dvorskem okraju ali kolizel-skem okraju. Ponudbe na »Anončno ekspedicijo« v Ljubljani. 53—3

40 let star moški želi službe kot sluga ali inkasant

»kavcijo K 1000. — Ponudbe na »Anončno ekspedicijo« v Ljubljani, Šelenburgova ulica šte. 6.

Tovarna pianinov Anton Pečar, Trst

izdeluje po naročilu pianine, ki so po svoji konstrukciji, dobrem materialu in najnovjšem lastnoizumljenem modelu dosegli vsepovsod najboljši sloves. Priporočam se slav. učitelstvu, preč. duhovščini t. dr. veleuglednim krogom za naročila, kakor tudi vsako ugaševanje in popraviljanje glasbenih instrumentov.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestriljnov itd. itd.

F. Batjel
Gorica, Stolna ulica šte. 2—4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Kadilna garnitura!

Eleganten, izborno vporaben vžigalnik s 6 rezervnimi kamni, ki zadoščajo za 1 leto in 1 imit. jantarjeva cevka za smodke ali svačice, kakor tudi moderna šarnir verižica, vse skupaj za reklamno ceno le K 1.50, kateri znesek se vpošlje v znakah. Pošilja se franko. Export ERNOLD WEISS, Wien VI., Gumpendorferstrasse 139/25.

Od danes naprej vedno sveže pivo

1/2 lit. vrček po 20 vin., steklenice 1/2 lit. čez ulico ravno tako 20 vin., tudi dobro vino vedno na razpolago po nizki ceni, priporoča

Anton Maver, hotel »Vega«, Spod. Šiška 26.

Kdor išče službe,

osobje ali stanovanja;

Kdor želi prodati,

kupiti ali oddati karkoli; sploh kdor želi inserirati, naj se obrne na Anončno ekspedicijo Jos. Hočevar Ljubljana, Šelenburgova ulica 6. Ona preskrbi inserate za vse časopise.

Krasne moderne hlače

za samo K 6.50 iz najboljšeja jesenskega ali spomladanskega ševljota, najnovejši kroj, elegantne in zajamčeno trpežne, v pristnih angleško pisanih vzorcih, oddam za slepo ceno, da vpeljem moje firmo povsod in v vseh krajih priporočim. Hlače so prikladne, izdelane od prvega krojača hlač. Naročite si takoj ene take hlače za poskušnjo za samo K 6.50 in 30 h zavojnina. Pri naročilu zadostuje mera trebušnega obsega in notranja dolžina noge. Pošilja proti naprej vplačilu ali po povzetju. Delo po meri!
Export ARNOLD WEISS, Wien VI., Gumpendorferstrasse 139/25.

! Novo vodstvo !

staroznane trgovine jestvin in kolonijalnega blaga Anton Mihelič Trst, Rojan št. 8 (tik rojanske cerkve) se priporoča vsem starim in novim odjemalcem. Voditelj: Jakob Mršič.

Namesto K 12.—, samo K 5.50

20.000 parov usnjatih čevljev na zadržo z dobro zbitimi usnjatimi podplati, ki so bili pripravljani za Balkan, so mi zaostali vsled voj-ske. Ker moram zalogo v kratkem razprodati, prodajam čevlje pod izdelovalno ceno za samo K 5.50. Dobijo se v vsaki velikosti za gospode in dame. Razpošilja po povzetju Export ARNOLD WEISS, Wien VI. Gumpendorferstr. 139/25.

Premerl & Jančar

Dunajska cesta šte. 20. Ljubljana Kolodvorska ulica šte. 18. Fristne emajlne barve, karbolinej, mavec itd. Na drobno in debelo.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :
v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrčke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“
Ljubljana — Pred Škofijo šte. 3. — Medena ulica.
: Foceten oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštine prosto.

Posestvo

pol ure od Ljubljane oddaljeno, katero obsega hišo, gospodarska poslopja, vrt, njive, travnike in gozde s površjem 40 oralov, se prostovoljno pod ugodnimi pogoji proda.

Pojasnila daje pisarna gosp. dr. Ivana Tavčar-ja, odvetnika v Ljubljani.

Spomladne novosti so tukaj.

Najmodernejši raglani, obleke za gospode in dečke v najnovejših fasonah — dospela je ogromna izbira pariških in berlinskih modelov za dame v modernih barvah in krojih.
Velika partija damskih kostumov po 10 K, katere ni bilo dosedaj za dobiti.
Ogledati si zamorete le v trgovini
Angleško skladišče oblek
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.

!! Čudovito po ceni !!

710 kosov za samo K 3.75.
Krasna pozlačena, 36 ur idoče precizjska Anker-ura z lepo verižico, gre natančno s 3letno garancijo, 1 kos svileni kravata za gospode, 1 kravata igla iz bele masivne pale, garantirano nezlomljiva, 3 kosi finih žepnih robcev, 1 prstan za gospode z imit. dragim kamnom, 1 cevka za smodke, imit. jantar, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, momentni fotograf, 1 fini zobotrebec iz 4 delov, 1 damska broša »novost«, 1 par gumbov za manšete double-zlato »Ideal« s patentno zaklopko, 1 krasen album za slike, obstoječ iz raznih najlepših slik sveta, ki se za nje vsak zanima, 1 krasni damski vratni koljé iz orientalsk. bisercov, belo, nerazlomljivo, 20 finih korespondenčnih predmetov in še 610 raznih predmetov, ki so v hiši zelo potrebni, vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja le K 3.75. Pošilja po povzetju eksportna trgovina »Lodore«
F. Windisch, Krakau šte. M/22.
NB. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.